

Metafor Analiziyle Ortaokul Öğrencilerinin Görsel Sanatlar Öğretmenine Yönelik Algılarının İncelenmesi¹

Zühal DİNÇ ALTUN², Muza Kazım AKKAYA³, Ahmet ŞAMLI⁴, Aylin GENEZ⁵

Öz

Bu araştırmanın temel amacı, ortaokul öğrencilerinin “Görsel Sanatlar Öğretmeni” kavramına yönelik algılarını metafor yöntemiyle belirlemektir. Metafor çalışması kapsamında öğrencilere “Görsel sanatlar öğretmeni gibidir. Çünkü.....” ifadesini tamamlamaları istenmiş ve elde edilen veriler analiz edilmiştir. Öğrencilerin cinsiyetleri ve sınıf düzeyleri de kaydedilerek verilerin farklı değişkenlere göre değerlendirilmesi sağlanmıştır. Araştırma, 5 farklı ortaokulda öğrenim gören ve basit olasılıklı örnekleme yöntemi belirlenen toplam 200 ortaokul öğrencisinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların 106’sı kız, 94’ü ise erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Katılımcılar, 5., 6., 7. ve 8. sınıf düzeylerinden seçilmiş olup, farklı akademik başarı gruplarından öğrencilerin katılımı sağlanarak veri çeşitliliği artırılmıştır. Öğrencilere metafor oluşturmaları için 15 dakikalık bir süre tanınmış, ardından toplanan yanıtlar incelenerek geçerli olanlar belirlenmiştir. Çalışma kapsamında toplam 74 geçerli metafor tespit edilmiş ve elde edilen metaforlar benzerliklerine göre 7 ana kategori altında sınıflandırılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre, öğrenciler görsel sanatlar öğretmenini genellikle sevgi, şefkat, özgürlük, yaratıcılık, yol göstericilik ve eğiticilik kavramlarıyla özdeşleştirmiştir. En sık kullanılan metaforlar arasında melek, anne/baba, ressam, ışık, yıldız, pusula ve psikolog gibi ifadeler yer almaktadır. Öğrenciler, görsel sanatlar öğretmenini bir rehber olarak görmekte, aynı zamanda sanatın yaratıcı ve özgürleştirici yönüyle ilişkilendirmektedir. Öğrencilerin öğretmenlerini, bir aile bireyi veya destekleyici bir figür olarak görmeleri, öğretmen-öğrenci ilişkilerinin duygusal yönünü de ortaya koymaktadır. Bu araştırma, görsel sanatlar öğretmenine yönelik algıları anlamada ve sanat eğitiminin öğrenci üzerindeki etkisini kavramada önemli bir kaynak sunmaktadır. Bulgular, sanat eğitiminin sadece teknik bilgi ve beceri öğretmekle kalmayıp, aynı zamanda öğrencilerin duygu dünyalarını ve sosyal ilişkilerini de şekillendirdiğini göstermektedir. Öğrencilerin metafor analizine dayalı algıları incelenerek, sanat eğitiminin öğrencilere sağladığı katkılar daha iyi anlaşılabilir ve öğretim süreçlerinde buna yönelik düzenlemeler yapılabilir.

Anahtar Kelimeler: Görsel Sanatlar Öğretmeni, Metafor Analizi, Ortaokul Öğrencileri, Sanat Eğitimi, Öğretmen Algısı

Examining the Perceptions of Secondary School Students’ Visual Arts Teachers with Metaphor Analysis

Abstract

The main purpose of this study was to determine the perceptions of middle school students towards the concept of “Visual Arts Teacher” through the metaphor method. Within the scope of the metaphor study, students were asked to complete the statement “Visual arts teacher is like because”, and the obtained data were analysed. The gender and grade levels of the students were also recorded, and the data were evaluated according to different variables. The study was conducted with the participation of 200 middle school students studying in 5 different middle schools, and a simple probability sampling method was determined. A total of 106 participants were women, and 94 were boys. Participants were selected from 5th, 6th, 7th, and 8th grade levels, and data diversity was increased by ensuring the participation of students from different academic success groups. Students were given 15 minutes to create metaphors; then, the collected answers were examined, and the valid ones were determined. A total of 74 valid metaphors were identified within the scope of the study, and these metaphors were classified under 7 main categories according to their similarities. According to the results obtained, the students generally identified the visual art teacher with the concepts of love, compassion, freedom, creativity, guidance, and education. The most frequently used metaphors include expressions such as angel, mother/father, “painer,” “light,” “star,” “compass,” and “psychologist.” Students see the visual arts teacher as a guide and, at the same time, associate it with the creative and liberating aspects of art. Students’ perceptions of their teachers as family members or supportive figures also reveal the emotional aspect of teacher-student relationships. This research provides an important resource for understanding the perceptions of visual art teachers and the impact of art education on students. The findings show that art education not only teaches technical knowledge and skills but also shapes students’ emotional worlds and social relationships. By examining students’ perceptions based on

¹ Bu çalışma Uluslararası Karadeniz Eğitim Bilimleri Kongresi (UKEBK)’nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Doç. Dr., Trabzon Üniversitesi, zdincaltun@trabzon.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-3122-5160

³ Yüksek Lisans Öğrencisi, Trabzon Üniversitesi, musakazimakkaya@gmail.com, ORCID ID: 0009-0004-2556-9970 (Sorumlu yazar)

⁴ Yüksek Lisans Öğrencisi, Trabzon Üniversitesi, ahmet_samli22@trabzon.edu.tr, ORCID ID: 0009-0000-5961-7185

⁵ Yüksek Lisans Öğrencisi, Trabzon Üniversitesi, aylintrnkc@hotmail.com, ORCID ID: 0009-0005-6224-9121

Open Access: This article is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

metaphor analysis, the contributions of art education can be better understood, and adjustments can be made in the teaching processes accordingly.

Keywords: Visual Art Teacher, Metaphor Analysis, Middle School Students, Art Education, Teacher Perception.

Atıf / Citation: Dinç-Altun, Z., Akkaya, M. K., Şamlı, A. & Genez, A. (2025). Metafor analiziyle ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar öğretmenine yönelik algılarının incelenmesi. *Eğitimde Pedagogik Araştırmalar Dergisi*, 1(2), 134-147.

1. GİRİŞ

Görsel Sanatlar terimi, sanatın görsel unsurlarını kullanılarak ifade edilmesini içeren geniş bir disiplin olarak tanımlanmasının yanında, resim, heykel, fotoğraf, grafik tasarımı gibi çeşitli alanları kapsadığı ifade edilmektedir (Brown, 2021; Kind, 2017; Joshi, 2019). Sanat eğitimi ise, bireylerin estetik, kültürel ve sosyal gelişimlerini destekleyen çok yönlü bir eğitim alanıdır. Bu eğitim, bireylerin sanatı anlamlandırma ve toplumsal bağlamda sanatı kullanmalarını ve daha empatik bir vatandaşlık geliştirmelerini sağlar (Anderson, 2003; Ulbricht, 2005). Ayrıca sanat eğitimi bireylerin ahlaki ve kişilik gelişiminde de önemli bir rol oynar (Özdemir, 2021). Hatta sanat eğitimi, çeşitli disiplinlerin bütünleşmesini teşvik ederek öğrencilerin çeşitli alanlardan gelen fikirleri sentezleme yeteneğini geliştirir ve anlama, anlamlandırma ve öğrenmeleri için önemlidir (Pinkel, 2017). Görsel sanatların farklı meslek dallarına ve bilim alanlarına olumlu etkileri olduğu da bilinen bir gerçektir (Saha, Mukherjee, & Sharma, 2023). Mesleğini icra edecek bireylerin sanat eğitimi almış olmaları ve sanatsal bir estetik anlayışına sahip olmaları önemlidir. Bu nedenle okullarda verilen sanat eğitiminin ve sanat derslerinin önemli olduğu unutulmamalıdır. Ortaokul düzeyinde alınan sanat eğitimi, genç zihinlerin sanat ve sanatçıya dair algılarını şekillendiren kritik bir süreç olarak öne çıkar ve öğrencilerin yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmek, görsel ifade yeteneklerini artırmak ve sanata dair estetik anlayışlarını derinleştirmek için kritik bir rol oynar (Alter, 2011). Görsel sanatların, öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini, problem çözme kabiliyetlerini ve öz disiplinlerini artırma potansiyeli, eğitim politikaları ve uygulamaları içinde önemli bir yer tutar (Mercin, & Alakuş, 2007; Şahin & Yağcı, 2012). Ancak sanat eğitiminin niteliği, öğretmenlerin bilgi birikimi, pedagojik yeterliliği ve rehberlik becerilerine bağlı olarak şekillenir ve öğretmenler, sürecin en belirleyici unsurlarındandır. Sanat eğitimi ve öğretmenlerin öğrenciler üzerindeki etkileri, sadece ders sürecini değil, aynı zamanda onların estetik anlayışlarını, eleştirel düşünme becerilerini ve sanatsal üretime yönelik yaklaşımlarını da doğrudan etkilemektedir (Saif, 2023).

Öğrencilerin sanata ve görsel sanatlar öğretmenlerine yönelik algıları, sadece öğretim yöntemleri ve içerikleri ile sınırlı kalmayıp, aynı zamanda öğrencilerin kişisel deneyimleri, toplumsal normlar ve kültürel bağlamlarla da derinlemesine ilişkilidir (Erim & Aydın, 2020). Öğrencilerinin görsel sanatlar öğretmenlerine ilişkin algıları, öğretmenleriyle yaşadıkları deneyimler ve kurdukları etkileşimler doğrultusunda şekillenmektedir. Söz konusu algılar, öğrencilerin öğrenme motivasyonlarını ve derslere yönelik tutumlarını önemli ölçüde etkileyebilir (Blazar & Kraft, 2017). Öğrenciler, öğretmenlerine dair düşünce ve duygularını yalnızca sözel ifadelerle değil, çoğu zaman anlam yüklü metaforlar aracılığıyla daha güçlü bir biçimde ortaya koyabilirler. Böylece metaforlar, öğrencilerin öğretmenlerine dair zihinlerinde canlandırdıkları imgeleri ve hissettikleri duyguları anlamamıza yardımcı olabilir (Gencer, 2020). Örneğin bir öğrenci öğretmenini "bir fener" olarak tanımladığında, metafor yalnızca bir ışık kaynağını değil, aynı zamanda rehberliği, güveni ve karanlıkta yol gösterme işlevini de ima eder (Koç, 2014). Dolayısıyla, öğrencilerin öğretmenlerine yönelik algılarının metaforlarla ifade edilmesi, sadece betimleyici değil, aynı zamanda açıklayıcı ve duygusal bir derinlik kazandıran güçlü bir iletişim aracı olabilir ve eğitim süreçlerinin analizinde vazgeçilmez bir rol oynayabilir. Öğrencilerin öğretmenleri için oluşturduğu metaforlar, aynı zamanda öğretmenlerin eğitim felsefelerini ve yaklaşımlarını da yansıtmaya da yardımcı olabilir (Tulunay Ateş, 2016). Bu yüzden, öğretmen ve öğrenci algıları arasındaki diyalektik etkileşim, eğitimde kaliteyi artırma ve öğrencilere daha etkili bir öğrenme deneyimi sunma çabaları açısından büyük bir önem taşımaktadır.

Metafor, Thibodeau, Matlock, ve Flusberg'e (2019) göre iki farklı şey arasında örtük bir karşılaştırma içeren ve aralarındaki benzerlikleri vurgulayan bir söz sanatıdır. Yang'a (2023) göre ise bir şeyi başka şeylerin ipuçları altında algılama, deneyimleme, hayal etme, anlama ve hakkında konuşma şeklindeki psikolojik, dilsel ve kültürel davranıştır. Başka bir deyişle metaforlar, bireylerin bir durumu nasıl algıladıklarını ortaya koymak amacıyla kullanılan araştırma yöntemlerinde etkili bir araç olarak karşımıza çıkar. "Metafor analizi" ise bir düşüncenin ya da kavramın, başka bir kavram üzerindeki etkisini değerlendirmek için kullanılan bir tekniktir (Wan & Turner, 2018). Metafor analizi, yalnızca eğitim alanında değil, birçok farklı disiplinde de önemli bir yere sahiptir. Psikoloji, sosyoloji, dil bilimi ve felsefe gibi alanlarda, bireylerin düşünce süreçlerini ve benliklerini şekillendiren metaforların analizi, zihin haritalarını ve kültürel bağlamları daha iyi anlamamıza yardımcı

olmaktadır (Yang, 2023). Örneğin, bireylerin kendilerini ifade etme biçimleri, metaforlar aracılığıyla ortaya koydukları iç dünyalarını görünür kılarken, toplumsal normlar ve değerler hakkında da önemli ipuçları sunar. Bu bağlamda, metafor analizi, bireylerin kültürel inançlarını, tutumlarını ve yaşam deneyimlerini şekillendiren bilinçaltı dinamiklerin ortaya konmasında önemli katkılarda bulunur. Metaforlar, dilin ve düşüncenin temel yapıtaşları olarak kabul edilir, bireylerin soyut düşünme yeteneklerini somut bir biçimde ifade etmelerine olanak tanır, karmaşık kavramların basit ve anlamlı biçimlere dönüştürülmesi için bir araç olarak kullanılabilir (Saban, 2009).

Eğitimde metafor kullanımı, öğrencilerin öğretmenlere ve öğrenme süreçlerine dair düşünsel çerçeveler geliştirmelerine olanak tanır. Özellikle yaratıcı düşünmeyi teşvik eden görsel sanatlar eğitimi bağlamında, metafor analizi; öğrencilerin öğretmen algılarını, duygusal ve bilişsel temelleriyle birlikte ortaya koymada işlevsel bir yöntemdir. Öğrencilerin zihinsel temsilleri üzerinden yapılan analizler, yalnızca algıya dair ipuçları sunmakla kalmaz, aynı zamanda öğretim yöntemleri ile öğretme-öğrenme sürecinin nasıl biçimlendiğini anlamaya da katkı sağlar (Kalyoncu, 2013; Yıldız, 2021). Bu yönüyle metaforlar, öğrenci ve öğretmen algıları arasındaki etkileşimi çözümlemede etkili bir araçtır.

Görsel sanatlar öğretmenine yönelik algılar, öğrencilerin metaforik ifadeleriyle ortaya çıkarak, öğretmen-öğrenci ilişkisinin dinamiklerini anlamak ve eğitimin kalitesini nasıl etkilediğini irdelemek açısından önem taşır. Sonuç olarak, bu terimlerin tanımları, araştırmanın temel literatürünü ve kavramsal çerçevesini oluşturacak, aynı zamanda verilecek olan analizlerin derinliğini artıracaktır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Araştırma, ortaokul öğrencilerinin “Görsel Sanatlar Öğretmeni” hakkındaki görüşlerinin metafor yöntemi ile açığa çıkarılması amacıyla yapılmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıda verilen sorulara cevaplar aranmıştır:

- 1.Ortaokul öğrencilerinin “Görsel Sanatlar Öğretmeni” kavramı ile oluşturdukları metaforlar nelerdir?
- 2.Oluşturulan metaforlar ortak özelliklerine göre nasıl sınıflandırılabilir?

1.2. Araştırmanın Gerekçesi ve Önemi

Metafor analizi kullanarak gerçekleştirilmesi planlanan çalışma, öğrencilerin zihnindeki öğretmen imajını çözümleyerek, pedagojik yaklaşımların ve öğretim yöntemlerinin nasıl evrildiğini ortaya koymayı hedeflemektedir. Öğrencilerin görsel sanatlar öğretmenlerini nasıl algıladıkları, alandaki eğitim politikalarının belirlenmesinde ve uygulanmasında kilit bir unsurdur. “Görsel Sanatlar Öğretmeni” kavramına ilişkin metaforlar ile ilgili alan yazın taramasında sınırlı sayıda çalışmaya (Kalyoncu ve Liman; 2013; Yalçın Wells, 2015) rastlanmıştır. Ortaokul öğrencilerinin “Görsel Sanatlar Öğretmeni” kavramına ilişkin metafor algılarına dayalı çalışmalara rastlanmamıştır. Çalışmanın alan yazındaki boşluğu doldurması, alana katkı sağlaması açısından önemlidir. Öğrencilerin görsel sanatlar öğretmenlerine yönelik algılarını metaforlar aracılığıyla incelemek hem mevcut pedagojik yaklaşımların değerlendirilmesine hem de alandaki literatürdeki boşluğun giderilmesine katkı sağlayacaktır. Sonuç olarak, ortaokul öğrencilerinin sanatsal gelişimlerine katkıda bulunmanın yanı sıra, eğitim sisteminin temel yapı taşlarından biri olan öğretmen-öğrenci dinamiklerini daha iyi anlamak önemlidir. Görsel sanatlar öğretmenlerinin rolünün ve etkisinin derinlemesine incelenmesi, öğretim yöntemlerinin yenilikçi bir şekilde ele alınmasını ve öğrencilerin sanatsal ifadesini destekleyici bir eğitim ortamının oluşturulmasına hizmet edecektir. Eğitim sürecinin içinde yer alan her bireyin algı ve deneyimlerinin analizi, sanatsal eğitim alanındaki gelişmeler için büyük bir önem arz etmektedir.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli/Deseni

Çalışmada, ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar öğretmenlerine yönelik algılarını metafor analizi ile derinlemesine incelemek amacıyla, nitel bir araştırma deseni benimsenmiştir (Ekiz, 2009). Nitel araştırmalar, insanların deneyimlerini, algılarını ve anlamlarını incelemek için zengin veriler sunar. Öğrencilerin öğretmenleriyle ilgili oluşturdukları metaforların anlamını çözümlemek, onların eğitim süreçlerine dair önemli ipuçları sağlayabilir (Yıldırım & Şimşek, 2021).

Görsel sanatlar eğitimi bağlamında, öğrencilerin öğretmenlerine dair algılarının metaforlar aracılığıyla incelenmesi, olguların derinlemesine anlaşılmasını sağlar. Araştırma, bir durum çalışması modeli üzerinden yürütülmüştür. Durum çalışması, belirli bir olguyu kendi bağlamı içinde derinlemesine inceleme olanağı sağlayan bir nitel araştırma desendir (Yıldırım & Şimşek, 2021). Bu yöntem, araştırmacılara katılımcıların gerçek yaşam

deneyimlerine doğrudan ulaşma ve deneyimleri anlamlandırma fırsatı sunar (Şimşek, 2012). Süreç; gözlem, bireysel görüşmeler ve odak grup tartışmaları gibi nitel veri toplama teknikleriyle desteklenerek, araştırma verisinin derinliği ve güvenilirliğini artırır (Çepni, 2012). Özellikle eğitim alanında yapılan durum çalışmaları, öğrencilerin yaşantılarına dayalı algılarının ve altında yatan dinamiklerin anlaşılmasına önemli katkılar sağlar (Saban, 2008).

2.2. Çalışma Grubu

Çalışma, dört farklı ortaokulda öğrenim gören 200 öğrencinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar basit olasılıklı örneklem yöntemiyle seçilmiştir. Değişik sınıflardan ve farklı akademik başarı gruplarından öğrenciler seçilerek çalışmadan ulaşılabilecek verilerin derinliğinin ve zenginliğinin artırılması amaçlanmıştır. Tablo 1 araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerinin sınıf düzeylerine ve cinsiyetlerine göre dağılımını göstermektedir.

Tablo 1

Çalışma Grubu Bilgileri

Sınıf düzeyi	Kız	Erkek	Toplam
5. Sınıf	15	12	27
6. Sınıf	28	15	43
7. Sınıf	33	35	68
8. Sınıf	30	32	62
Toplam	106	94	200

Tablo 1 incelendiğinde, çalışmaya toplam 200 öğrenci katılmış olup, bu öğrencilerin %53'ü (106 öğrenci) kız, %47'si (94 öğrenci) erkek olarak belirlenmiştir. En fazla katılım 7. sınıf düzeyinden gerçekleşmiştir (68 öğrenci, %34). 8. sınıf öğrencileri 62 kişi (%31) ile ikinci büyük katılımcı grubunu oluşturmaktadır. 6. sınıf öğrencilerinin katılımı 43 kişi (%21,5) ile orta seviyede yer almaktadır. 5. sınıf öğrencileri en düşük katılım oranına sahiptir (27 öğrenci, %13,5).

2.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmanın uygulama aşamasında, ortaokul öğrencilerine metafor tekniği hakkında ön bilgi verilmiş ve ardından kendi metaforlarını oluşturmaları için 15 dakikalık bir süre tanınmıştır. Araştırma kapsamında öğrencilere, “Görsel Sanatlar Öğretmeni gibidir. Çünkü” şeklinde tamamlamaları gereken açık uçlu bir ifade sunulmuş, böylece katılımcıların öğretmen kavramına yönelik algı ve düşünceleri yapılandırılmış veri olarak elde edilmiştir. Öğrenciler tarafından üretilen metaforlar, araştırmanın temel veri kaynağını oluşturarak, analiz sürecinde kavramsal kategorilere ayrılmış ve belirlenen temalar doğrultusunda değerlendirilmiştir.

2.3. Verilerin Analiz Edilmesi

Çalışmada 200 ortaokul öğrencisi her iki soruya da cevap vermiştir. Metaforlar anlamlılık durumuna göre değerlendirildiğinde 180 öğrencisinin metaforu uygun bulunmuştur. Öğrencilerin geliştirdikleri metaforlar (1) metaforların belirlenmesi, (2) metaforların sınıflandırılması, (3) sayısal verilerin yorumlanması olmak üzere üç aşamada analiz edilmiştir. Metaforların belirlenmesi aşamasında; öğrenciler tarafından “Görsel Sanatlar Öğretmeni” kavramı ile ilgili oluşturdıkları metaforların anlamlı olup olmadığı kontrol edilmiştir. Metaforların sınıflandırılması aşamasında “metafor analizi” tekniği ile “Görsel Sanatlar Öğretmeni” kavramı ile ilgili oluşturdıkları metaforların ortak özellikleri doğrultusunda sınıflandırılması ve analizi yapılmıştır. Elde edilen verilerden 12 tanesi metaforun konusu ile metaforun kaynağı arasındaki ilişki bakımından uyumsuz olması nedeniyle değerlendirme dışında tutulmuştur. Bu kapsamda geçerli ve uyumlu 74 metafor elde edilmiştir. “Görsel Sanatlar Öğretmeni” kavramına ilişkin oluşturulan ortak özellikleri bakımından incelenmiştir ve 7 farklı kavramsal kategori oluşturulmuştur.

3. BULGULAR

Ortaokul öğrencilerinin “Görsel Sanatlar Öğretmeni” kavramına ilişkin oluşturdıkları metaforlar ile ilgili elde edilen bulgular, tablolar ile araştırma sorularının alt başlıklarına göre analiz edilmiştir. Çalışmada “Görsel Sanatlar Öğretmeni” kavramına ilişkin katılımcılar tarafından birçok metafor oluşturulmuş ve toplam 76 adet geçerli metafor oluşturulmuştur. Geçerli olan 74 metafordan 46 tanesi birer katılımcı tarafından oluşturulmuştur. Geriye kalan 28 metafor ise 2 ila 15 katılımcı arasında değişim göstermektedir. Bu metaforlar şu şekildedir: melek (f:15, %27.0), anne/baba (f:12, %25.2), ressam (f:12, %21.6), iyi bir insan (f:10, %18.0), aile, arkadaş (f:8, %14.4),

abla/abi (f:8, %14.4), ışık (f:7, %12.6), yıldız (f:5, %9.0), çiçek, gökkuşağı, gül (f:4, %7.2), güneş, komedyen, psikolog (f:3, %5.4), bilgili, dünya, fener, gardiyan, hayal, hayat, papatya, parlayan ay, boya, Picasso, pusula, renk (f:2, %3.6)'dır (Tablo 2).

Tablo 2

Ortaokul Öğrencilerinin “Görsel Sanatlar Öğretmeni” Kavramına Yönelik Metaforları

Metaforun Sırası	Metafor Adı	Frekans (f)	Metaforun Sırası	Metafor Adı	Frekans (f)
1	Abla/Abi	8	38	Işık	7
2	Adalet	1	39	İç ses	1
3	Ağaç	1	40	İyi bir insan	10
4	Aile	8	41	Kâğıt	1
5	Altın	1	42	Kalem	1
6	Anne-Baba	14	43	Kalp	1
7	Aslan	1	44	Kelebek	1
8	Atatürk	1	45	Kılavuz	1
9	Ay çiçeği	1	46	Kitap	1
10	Bilgili	2	47	Komedyen	3
11	Can	1	48	Lamba	1
12	Canlı	2	49	Melek	15
13	Çiçek	4	50	Mum	1
14	Çimen	1	51	Oksijen	1
15	Çocuk	1	52	Pamuk	1
16	Arkadaş	8	53	Papatya	2
17	Dünya	2	54	Para	1
18	Dünya savaşçısı	1	55	Parlayan ay	2
19	Eğlence	1	56	Boya	2
20	Eleştirmen	1	57	Pencere	1
21	Elmas	1	58	Pırlanta	1
22	Eser	1	59	Picasso	2
23	Evren	1	60	Prens	1
24	Fener	2	61	Psikolog	3
25	Fidan	1	62	Pusula	2
26	Fotoğraf makinesi	1	63	Renk	2
27	Gardiyan	2	64	Resim ambulansı	1
28	Gelecek	1	65	Resim motoru	1
29	Gezegen	1	66	Ressam	12
30	Google	1	67	Sonsuzluk	1
31	Gökkuşağı	4	68	Şarkı	1
32	Gül	4	69	Şimşek	1
33	Güneş	3	70	Telefon	1
34	Hâkim	1	71	Uzay	1
35	Hayal	2	72	Yıldız	5
36	Hayat	2	73	Zekâ küpü	1
37	Huzur	1	74	Zihnimize açılan kapı	1

3.1. Ortaokul Öğrencilerinin “Görsel Sanatlar Öğretmeni” Kavramına Yönelik Oluşturdukları Metaforların Ortak Özelliklerine Göre Sınıflandırılması

Ortaokul öğrencilerin “Görsel Sanatlar Öğretmeni” kavramına ilişkin sahip oldukları metaforlar ortak özellikleri açısından 7 kavramsal kategoride toplanmıştır. Bu metaforlar; sevginin ifadesi, özgürlüğün ve yaratıcılığın ifadesi, şefkatin ifadesi, yaşamın bir parçası, yol gösterici, eğitici ve öğretici ve tedavi edici olarak

görsel sanatlar öğretmeni şeklinde kategorilere ayrılmıştır (Tablo 3). Öğrencilerin görsel sanatlar öğretmeni kavramını en çok sevgi, özgürlük ve yaratıcılık, şefkat kavramları ile özdeşleştirdiği görülmüştür.

Tablo 3

Ortaokul Öğrencilerinin “Görsel Sanatlar Öğretmeni”ne Yönelik Metafor Kategorileri

Kategoriler	Metaforlar	Metafor Frekansı	Metafor Adeti
Sevgi ve Yakınlığın Temsilcisi Olan Görsel Sanatlar Öğretmeni	Anne/Baba (14), Aile (8), Arkadaş (8), Abi/Abi (8), Çiçek (4), Gül (4), Papatya (2), Ay çiçeği (1), Can (1), Çocuk (1), Kalp (1), Prens (1)	53	12
Özgürlüğü ve Yaratıcılığı Destekleyen Görsel Sanatlar Öğretmeni	Ressam (12), Gökkuşuğu (4), Komedyen (3), Gardiyan (2), Hayal (2), Picasso (2), Renk (2), Dünya savaşçısı (1), Sonsuzluk (1), Şarkı (1), Telefon (1), Zekâ küpü (1), Zihnimize açılan kapı (1)	33	13
Şefkat ve Merhametin Kaynağı Olan Görsel Sanatlar Öğretmeni	Melek (15), İyi bir insan (10), Canlı (2), Eğlence (1), Pamuk (1)	29	5
Hayatın ve Evrenin Bir Parçası Olarak Görsel Sanatlar Öğretmeni	Yıldız (5), Dünya (2), Parlayan ay (2), Hayat (2), Ağaç (1), Altın (1), Aslan (1), Çimen (1), Elmas (1), Evren (1), Fidan (1), Gezegen (1), Kelebek (1), Para (1), Pirlanta (1), Şimşek (1), Uzay (1)	24	17
Rehberlik Eden ve Yol Gösteren Görsel Sanatlar Öğretmeni	Işık (7), Güneş (3), Fener (2), Pusula (2), Atatürk (1), Eleştirmen (1), Gelecek (1), Lamba (1), Mum (1)	19	9
Bilgi ve Öğretimin Kaynağı Olan Görsel Sanatlar Öğretmeni	Bilgili (2), Boya (2), Adalet (1), Eser (1), Fotoğraf makinesi (1), Google (1), Hâkim (1), İç ses (1), Kâğıt (1), Kalem (1), Kılavuz (1), Kitap (1), Pencere (1), Resim motoru (1)	16	14
Ruhsal ve Duygusal Destek Sunan Görsel Sanatlar Öğretmeni	Psikolog (3), Huzur (1), Oksijen (1), Resim ambulansı (1)	6	4
Toplam		180	74

Ortaokul öğrencilerinin “Görsel Sanatlar Öğretmeni” kavramına yönelik algıları, metafor analizleri sonucunda yedi temel kategori altında toplanmıştır. Öğrencilerin oluşturduğu metaforlar incelendiğinde, görsel sanatlar öğretmenlerinin yalnızca sanat eğitimi veren bireyler olarak görülmediği, aynı zamanda rehberlik eden, duygusal destek sunan ve öğrencilerin hayal gücünü besleyen önemli figürler olarak algılandıkları ortaya çıkmıştır. Bu kategoriler, öğrencilerin öğretmenlerini hangi özellikleriyle tanımladıklarını anlamak açısından önemli ipuçları sunmaktadır. Aşağıda, her bir kategori detaylandırılmış ve öğrenci metaforlarından örneklerle açıklanmıştır:

Sevgi ve Yakınlığın Temsilcisi Olan Görsel Sanatlar Öğretmeni

Öğrencilerin büyük bir bölümü, görsel sanatlar öğretmenlerini **bir aile bireyi gibi** gördüklerini belirtmiştir. Bu kategoride yer alan metaforlar, öğretmenin **şefkatli, sevgi dolu ve öğrencileriyle güçlü bir bağ kuran** bir figür olarak algılandığını göstermektedir. Öğrenciler, öğretmenlerini "anne, baba, abla, abi, arkadaş" gibi yakın ilişkiler kurdukları kişilerle özdeşleştirmiştir.

- “Görsel sanatlar öğretmeni annem gibidir. Çünkü bize annelik yapar, her gün bizimle ilgilenir.”
- “Görsel sanatlar öğretmeni abla gibidir. Çünkü öğrencilere yakın olur, onların derdini dinler ve sıkıntısını çözer.”
- “Görsel sanatlar öğretmeni baba gibidir. Çünkü iyi bir kalbi vardır.”
- “Görsel sanatlar öğretmeni çiçek gibidir. Çünkü her geldiğinde çiçek kokusu taşıyor.”
- “Görsel sanatlar öğretmeni papatya gibidir. Çünkü her bir yaprağı umut verir.”

Özgürlüğü ve Yaratıcılığı Destekleyen Görsel Sanatlar Öğretmeni

Sanatın en önemli unsurlarından biri olan **yaratıcılık**, öğrencilerin öğretmen algılarında da belirleyici bir rol oynamaktadır. Bu kategoride yer alan metaforlar, öğretmenin **öğrencilerin hayal dünyasını genişleten, onlara özgürce düşünme ve ifade etme alanı sunan bir figür** olarak görüldüğünü göstermektedir. Öğrenciler, öğretmenlerini "ressam, gökkuşağı, hayal, renk" gibi metaforlarla ifade etmiştir.

- “Görsel sanatlar öğretmeni ressam gibidir. Çünkü dünyanın en nadir resimlerini çizebilir.”
- “Görsel sanatlar öğretmeni renk gibidir. Çünkü içinde sakladığı renkli dünya bana canlılık katar.”
- “Görsel sanatlar öğretmeni zihnimize açılan kapı gibidir. Çünkü yaratıcı yönümü geliştirir.”
- “Görsel sanatlar öğretmeni hayal gibidir. Çünkü çok değişik şeyler çizer.”
- “Görsel sanatlar öğretmeni gökkuşağı gibidir. Çünkü rengarenk bir tarzı vardır.”

Şefkat ve Merhametin Kaynağı Olan Görsel Sanatlar Öğretmeni

Bu kategori altında toplanan metaforlar, öğrencilerin öğretmenlerini sıcak, nazik ve yardımsever bir birey olarak gördüğünü göstermektedir. Öğrenciler, öğretmenlerinin merhametli ve anlayışlı olmalarını en önemli özelliklerden biri olarak tanımlamış ve onları "melek, iyi bir insan, pamuk" gibi metaforlarla ifade etmişlerdir.

- “Görsel sanatlar öğretmeni melek gibidir. Çünkü temiz kalpli bir insandır.”
- “Görsel sanatlar öğretmeni melek gibidir. Çünkü hep iyi kalplidir.”
- “Görsel sanatlar öğretmeni iyi bir insan gibidir. Çünkü bizi çok sever.”
- “Görsel sanatlar öğretmeni pamuk gibidir. Çünkü yumuşak huyludur.”

Hayatın ve Evrenin Bir Parçası Olarak Görsel Sanatlar Öğretmeni

Bu kategorideki metaforlar, öğretmenlerin hayatın içinde önemli bir yer tuttuğunu, öğrencilerin dünyayı anlama biçimlerini şekillendirdiğini göstermektedir. Öğrenciler, öğretmenlerini doğa ve evrenle ilişkilendirerek tanımlamış, onları "yıldız, dünya, fidan, gezegen" gibi metaforlarla ifade etmişlerdir.

- “Görsel sanatlar öğretmeni ay gibidir. Çünkü parıldayan bir öğretmendir.”
- “Görsel sanatlar öğretmeni elmas gibidir. Çünkü parıldar ve değerlidir.”
- “Görsel sanatlar öğretmeni hayat gibidir. Çünkü bize dünyayı anlatır ve gösterir.”
- “Görsel sanatlar öğretmeni uzay gibidir. Çünkü yıldızlar kadar ilham, uzay kadar büyük bir gönlü vardır.”

Rehberlik Eden ve Yol Gösteren Görsel Sanatlar Öğretmeni

Bir öğretmenin en önemli rollerinden biri olan rehberlik ve yönlendirme, öğrencilerin metaforlarında da öne çıkmaktadır. Öğrenciler, görsel sanatlar öğretmenlerini yol gösteren, yeni ufuklar açan bir figür olarak değerlendirmiş ve onları "ışık, pusula, fener, güneş" gibi metaforlarla tanımlamıştır.

- “Görsel sanatlar öğretmeni ışık gibidir. Çünkü bize parlak bir gelecek sunar.”
- “Görsel sanatlar öğretmeni pusula gibidir. Çünkü bana gideceğim yönü gösterir.”
- “Görsel sanatlar öğretmeni Atatürk gibidir. Çünkü hep ileriye gitmemizi ister.”
- “Görsel sanatlar öğretmeni güneş gibidir. Çünkü yoluma ışık olur.”
- “Görsel sanatlar öğretmeni lamba gibidir. Çünkü lamba karanlığı aydınlatır, öğretmenimiz de bizim karanlık hayatımızı resimleriyle aydınlatıyor.”

Bilgi ve Öğretimin Kaynağı Olan Görsel Sanatlar Öğretmeni

Öğrenciler, görsel sanatlar öğretmenlerini bilginin kaynağı olarak tanımlamış ve onları "kitap, kalem, fotoğraf makinesi, hâkim" gibi metaforlarla ifade etmiştir.

- “Görsel sanatlar öğretmeni Google gibidir. Çünkü her şeyi bilir.”

- “Görsel sanatlar öğretmeni hâkim gibidir. Çünkü bir haksızlık olduğu zaman o haksızlığa adalet getirir.”

Ruhsal ve Duygusal Destek Sunan Görsel Sanatlar Öğretmeni

Sanat eğitimi sadece teknik beceriler kazandırmakla kalmaz, aynı zamanda öğrencilerin ruhsal gelişimini ve duygusal dengesini de destekler.

- “Görsel sanatlar öğretmeni psikolog gibidir. Çünkü bize öğrencilere moral verir.”
- “Görsel sanatlar öğretmeni huzur gibidir. Çünkü sınıfa girince huzurlu bir ortam olur.”
- “Görsel sanatlar öğretmeni oksijen gibidir. Çünkü oksijen gibi gereklidir.”

4. TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Çalışmaya toplam 200 öğrenci katılmış olup, bu öğrencilerin %53'ü (106 öğrenci) kız, %47'si (94 öğrenci) erkek olarak belirlenmiştir. En fazla katılım 7. sınıf düzeyinden gerçekleşmiştir (68 öğrenci, %34). Bu durum, 7. sınıf öğrencilerinin hem akademik hem de sanatsal farkındalıklarının artmasıyla ilişkilendirilebilir. 8. sınıf öğrencileri 62 kişi (%31) ile ikinci büyük katılımcı grubunu oluşturmaktadır. Bu grubun yoğunluğu, öğrencilerin eğitim süreçlerinde görsel sanatlar öğretmenleriyle olan etkileşimlerinin sürdüğünü ve metafor üretme konusunda yetkin olduklarını gösterebilir. 6. sınıf öğrencilerinin katılımı 43 kişi (%21,5) ile orta seviyede yer almaktadır. Bu sınıf düzeyinde öğrencilerin henüz soyut düşünme becerilerini tam olarak geliştirmemiş olmaları nedeniyle metafor üretme konusunda diğer sınıflara göre daha düşük bir katılım oranı görülmüş olabilir. 5. sınıf öğrencileri en düşük katılım oranına sahiptir (27 öğrenci, %13,5). Bunun nedeni, öğrencilerin soyut kavramlarla çalışma becerilerinin gelişim aşamasında olması ve metafor oluşturma süreçlerinde zorlanmaları olabilir. Araştırmaya katılan kız öğrencilerin sayısı (106 kişi, %53), erkek öğrencilerden (94 kişi, %47) daha fazladır. Bu dağılım, kız öğrencilerin sanat derslerine ve metafor üretmeye daha fazla ilgi göstermesiyle açıklanabilir. Sanat eğitimiyle ilgili bazı çalışmalarda, kız öğrencilerin görsel sanatlar derslerinde daha aktif katılım gösterdiği ve yaratıcı süreçlere daha fazla ilgi duyduğu belirtilmiştir (Saban, 2004; Yılmaz, Göçen ve Yılmaz, 2013).

Araştırma grubunun homojen bir dağılıma sahip olduğunu ve farklı yaş gruplarındaki öğrencilerin metafor oluşturma süreçlerinin analiz edilmesine olanak sağladığını göstermektedir. En yoğun katılımın 7. ve 8. sınıflarda gerçekleşmesi, öğrencilerin sanatsal farkındalıklarının ve öğretmen algılarının daha belirgin hale geldiği bu yaş dönemlerinde metafor üretmeye daha yatkın olduklarını düşündürmektedir. Öğrencilerin sınıf düzeyleri ilerledikçe öğretmenlerine yönelik algılarının çeşitlendiğini ve metafor oluşturma becerilerinin geliştiğini ortaya koymaktadır. Bu nedenle, sanat eğitiminin öğrencilerin duygusal ve bilişsel gelişimleri üzerindeki etkisini incelemek için farklı yaş gruplarının dâhil edildiği çalışmaların önemli olduğu söylenebilir.

Ortaokul öğrencilerinin “Görsel Sanatlar Öğretmeni” kavramlarına yönelik metaforlarını irdelendiği bu çalışmada elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır. Öğrenciler tarafından “Görsel Sanatlar Öğretmeni” kavramına ilişkin en sık “melek (f:15), anne/baba (f:14), ressam (f:12) iyi bir insan (f:10), aile, arkadaş, abla/abi (f:8)” metaforları ile özdeşleştirmişlerdir.

Tüm bulgular incelendiğinde öğrencilerin görsel sanatlar öğretmeni kavramını çok geniş bir metaforik algı ile algıladıkları belirlenmiştir. Öğrencilerin görsel sanatlar öğretmeni kavramını tanımlamada kullandıkları “melek, iyi bir insan” metaforunu iyilik ve şefkat ile ilişkilendirdikleri tespit edilmiştir. “Anne/baba, aile, arkadaş, abla/abi” gibi metaforları kullanmalarının nedenini öğrencilerinin ailesinden ve arkadaşlarından sonra en çok öğretmenleriyle vakit geçiriyor olmasından kaynaklanabileceği farklı bir çalışmada da vurgulanmıştır (Ocak ve Gündüz, 2006; Ertürk, 2017). Öğrencilerin görsel sanatlar öğretmeni kavramını tanımlamada kullandıkları “ressam” metaforunu özgürlüğün ve yaratıcılığın ifadesi olarak gördükleri belirlenmiştir. Farklı bir çalışmada, benzer bir şekilde öğretmenin yaratıcı yönünü heykeltıraş olarak gördükleri belirtilmiştir (Saban, 2004). Ayrıca, öğrencilerin görsel sanatlar öğretmeni ile ilgili “hâkim, uzay, fotoğraf makinesi, komedyen” gibi farklı metaforlar da kullandığı görülmüştür. Bu durum, “görsel sanatlar öğretmeni” metaforunun bilinen metaforlar haricinde geniş bir çeşitlilikle açıklandığını göstermiştir (Yılmaz, Göçen ve Yılmaz, 2013).

Çalışmada kullanılan metaforlar ortak özelliklerine göre sevginin ifadesi, özgürlüğün ve yaratıcılığın ifadesi, şefkatin ifadesi, yaşamın bir parçası, yol gösterici, eğitici ve öğretici ile tedavi edici olarak görsel sanatlar öğretmeni şeklinde kategorilere ayrılmıştır. Bu kapsamda, görsel sanatlar öğretmenini en çok sevgi, özgürlük ve yaratıcılık, şefkat kategorileri ile özdeşleştirdikleri görülmüştür. Öğretmenlerin “Görsel Sanatlar Öğretmeni” kavramına ilişkin sahip oldukları metaforlar ile ilgili bir çalışmada metaforlar; eğitici öğretici ve yol gösterici,

sevginin göstergesi, yaratıcılığın göstergesi, çeşitliliğin ifadesi, şekillendirici ve biçimlendirici, duyguların dışavurumu ve ifadesi ve tedavi edici olarak 7 kategoride sınıflandırılmıştır (Kalyoncu ve Liman, 2013). Koç tarafından yapılan bir çalışmada öğretmen adaylarının öğretmen kavramı ile ilişkilendirdikleri metaforların bilgi kaynağı, fedakârlık örneği, kişisel gelişim kaynağı, lider, motivasyon, tedavi edici ve iyileştirici, yetiştirici ve geliştirici ile yol gösterici olarak öğretmen şeklinde sınıflandırmıştır (Koç, 2014). Farklı bir çalışmada öğrencilerin öğretmen kavramı ile oluşturdukları metaforların bilgi kaynağı, yol gösterici, şefkat göstergesi, yetiştirici-şekillendirici öğretmen şeklinde olduğu görülmüştür (Ertürk, 2017). Alan yazındaki bu örnekler ile çalışmanın uyumlu olduğu görülmüştür.

Sonuç olarak ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar öğretmenlerine yönelik algılarının oldukça geniş bir yelpazeye yayıldığını göstermektedir. Öğrenciler, öğretmenlerini sadece ders anlatan bir kişi olarak değil, aynı zamanda sevgi ve rehberlik kaynağı, sanatsal gelişimi teşvik eden bir mentor, hayata yön veren bir figür ve duygusal destek sunan bir birey olarak görmektedir.

Ancak, araştırmanın bazı sınırlılıkları da bulunmaktadır. İlk olarak, katılımcıların seçimi, belirli bir okul veya eğitim kurumu ile kısıtlı kalmış; dolayısıyla bulguların genellenebilirliği sorgulanabilir hale gelmiştir. Örneğin, sadece tek bir okulda gerçekleştirilen anket ve görüşmeler sonucunda elde edilen veriler, daha geniş bir eğitim sistemi veya farklı coğrafi bölgelerdeki öğrencilerin algılarını yeterince temsil etmeyebilir. İkincisi, verilerin toplanmasında kullanılan metafor anketleri ve mülakatlar, öğrencilerin kendilerini ifade etme yetenekleri, dil becerileri ve algı dünyaları ile doğrudan ilişkili olduğundan, öğrenci algılarının ne kadar doğru-yansıtıldığı konusunda belirsizlik oluşturabilir. Ayrıca araştırma, sadece yazılı ve sözel ifadeler üzerinden değerlendirme yaparak, gözlemler veya dinamik etkileşimler gibi diğer nitel veri kaynaklarını dışarda bırakmıştır. Tüm bu sınırlılıklar, bulguların yorumlanmasında dikkatli bir şekilde ele alınması gereken unsurlar olarak ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle, elde edilen sonuçların, yalnızca ilgili örnekleme sınırlı olduğunu ve genel eğilimlerin belirlenmesi için daha geniş çaplı çalışmalara ihtiyaç duyulabileceğini vurgulamak gerekmektedir.

Araştırmanın sonuçları doğrultusunda şu öneriler sunulabilir:

- 1.Sanat eğitiminin önemi vurgulanmalı ve öğretmen-öğrenci ilişkileri güçlendirilmelidir.
- 2.Sanat eğitimi, sadece teknik becerilere odaklanmamalı, aynı zamanda öğrencilerin duygu dünyasını ve sosyal gelişimini destekleyen bir alan olarak ele alınmalıdır.

Bu araştırma, sanat eğitiminin öğrenci üzerindeki etkilerini anlamak ve görsel sanatlar öğretmenlerinin algılanma biçimlerini belirlemek açısından önemli bir katkı sunmaktadır. Görsel sanatlar öğretmenleri, öğrencilerin dünyaya bakış açılarını genişleten, hayal güçlerini besleyen ve onlara rehberlik eden önemli figürler olarak görülmektedir.

KAYNAKÇA

- Alter, F. (2011). Exploring visual arts pedagogies that support critical and creative thinking. *Australian Art Education*, 34, 10.
- Anderson, T. (2003). Art Education for Life. *International Journal of Art and Design Education*, 22, 58-66. <https://doi.org/10.1111/1468-5949.00339>.
- Blazar, D., & Kraft, M. (2017). Teacher and Teaching Effects on Students' Attitudes and Behaviors. *Educational Evaluation and Policy Analysis*, 39, 146-170. <https://doi.org/10.3102/0162373716670260>.
- Ekiz, D. (2009). Bilimsel araştırma yöntemleri (Geliştirilmiş 2. Baskı). Anı Yayıncılık: Ankara.
- Ertürk, R. (2017). İlkokul öğrencilerinin "öğretmen" kavramına ilişkin metaforik algıları. *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 8(3), 1-15.
- Gencer, M. (2020). Öğrenci ve velilerin öğretmen kavramına ilişkin metaforik algıları. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23(44), 805-825. <https://doi.org/10.31795/baunsobed.742089>.
- Günay, E., & Koç, Ö. O. (2021). Güzel Sanatlar Lisesi Resim Bölümü Öğrencilerinin Cinsiyet Kalıp Yargıları: Metafor Analizi ve Resim Çizme-Yazma Yöntemi. *Gelişim ve Psikoloji Dergisi*, 2(3), 55-74.
- Kalyoncu, R. (2013). Görsel sanatlar öğretmeni adaylarının "öğretmenlik" kavramına ilişkin metaforları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(20), 471-484.
- Kalyoncu, R., & Liman, S. (2013). Öğretmenlerin "görsel sanatlar dersi" ve "görsel sanatlar öğretmeni" kavramlarına ilişkin metaforları. *Fine Arts*, 8(1), 115-130.
- Koç, E. S. (2014). İlkokul öğrencilerinin "öğretmen" kavramına ilişkin metaforik algıları. *International Journal of Educational Researchers*, 5(2), 1-12. <https://doi.org/10.19160/ijer.285232>.
- Koç, S. E. (2014). Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmen ve öğretmenlik mesleği kavramlarına ilişkin metaforik algıları. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(15), 47-72.
- Mercin, L., & Alakuş, A. O. (2007). Birey ve toplum için sanat eğitiminin gerekliliği. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (9), 14-20.
- Ocak, G. ve Gündüz, M. (2006). Eğitim fakültesini yeni kazanan öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine giriş dersini almadan önce ve aldıktan sonra öğretmenlik mesleği hakkındaki metaforlarının karşılaştırılması. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2), 293-310.
- Özdemir, A. (2021). Where Are We in the Art Education Required? Looking at Life through the Eyes of Art. , 09, 123-130. <https://doi.org/10.4236/ADR.2021.92011>
- Pinkel, S. (2017). The Necessity for Synthetic Art Education. *Leonardo*, 19, 183- 184.
- Saban, A. (2004). Giriş düzeyindeki sınıf öğretmeni adaylarının "öğretmen" kavramına ilişkin ileri sürdükleri metaforlar. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 131-155.
- Saban, A. (2009). Öğretmen adaylarının öğrenci kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeler. *Türk eğitim bilimleri dergisi*, 7(2), 281-326.
- Saha, A., Mukherjee, S., & Sharma, D. (2023). Role of art in business: Integrating visual and performing arts to foster creativity, drive innovation, and enhancing strategic outcomes. *ShodhKosh: Journal of Visual and Performing Arts*. <https://doi.org/10.29121/shodhkosh.v4.i1.2023.3767>
- Saif, M. (2023). Art Education and Students' Perception of Fine Art Teachers. *Al-Qamar*. <https://doi.org/10.53762/alqamar.06.04.e10>.
- Şahin, D., & Yağcı, M. M. (2012). Bireyin toplumsallaşma sürecinde sanat eğitiminin önemi. *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi*, 1(1), 273-277.
- Tulunay Ateş, Ö. (2016). Öğrencilerin öğretmen ve okul metaforları. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 78-93.
- Ulbricht, J. (2005). What is Community-Based Art Education?. *Art Education*, 58, 12 - 6. <https://doi.org/10.1080/00043125.2005.11651529>.

- Wan, W., & Turner, S. (2018). Applying metaphor analysis to academic literacy research. *Metaphor and the Social World*. <https://doi.org/10.1075/MSW.17012.WAN>.
- Wells, Ş. Y. (2015). Görsel sanatlar öğretmeni adaylarının öğretmen ve sanatçı algısına ilişkin metafor analizi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(3), 160-175.
- Wulf, A., & Dudis, P. (2005). Body partitioning in ASL metaphorical blends. *Sign Language Studies*, 5(3), 317-332.
- Yang, M. (2023). An Analysis of Metaphors in Daily Life. *International Journal of Education and Humanities*. <https://doi.org/10.54097/ijeh.v7i1.4864>.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2021). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (12. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, F., Göçen, S., & Yılmaz, F. (2013). Öğretmen adaylarının öğretmen kavramına ilişkin algıları: bir metaforik çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(9), 161-164.

Examining the Perceptions of Secondary School Students' Visual Arts Teachers with Metaphor Analysis

Extended Summary

The primary aim of this study was to determine the perceptions of middle school students towards the concept of "Visual Arts Teacher" through the metaphor method. Within the scope of the metaphor study, students were asked to complete the statement "Visual arts teacher is like because", and the obtained data were analysed. The study was conducted using a qualitative research design based on metaphor analysis methodology. All data were collected from a total of 200 middle school students selected through simple random sampling. The study involved 5th, 6th, 7th, and 8th grade students with varying academic achievement levels in five different public middle schools. Participants included 106 girls and 94 boys. The students were given 15 minutes to generate metaphors, and then the collected responses were analyzed to identify valid ones. Before this activity, the students were given a brief explanation of what a metaphor is and how to create one. After all the responses were collected, the researchers evaluated their appropriateness and clarity. A total of 180 student responses were deemed meaningful and valid, and 74 different metaphors were identified. These metaphors were categorized into seven conceptual categories based on their thematic similarities. The results indicate that the metaphors generated reveal a deep and multifaceted perception of visual arts teachers. The most frequently used metaphors include "angel", "parent", "painter", "light", "star", "compass", and "psychologist". These metaphors demonstrate that students view their teachers not only as educators but also as emotional supporters, guides, and sources of inspiration. In this context, the metaphor categories were created as "representatives of love and intimacy", "supporters of freedom and creativity", "sources of compassion and mercy", "parts of life and the universe", "guides and guidance", "sources of knowledge and education", and "providers of emotional and psychological support". These findings indicate that students perceive visual arts teachers as complex and meaningful figures who play vital roles in both their educational and personal development. The findings of this study reveal that middle school students perceive visual arts teachers as multifaceted individuals who fulfill a variety of roles beyond traditional teaching. These roles include being a guide, emotional supporter, source of inspiration, and symbol of care and concern. The diversity of metaphors students use reflects the depth of their interactions with arts education and their teachers. The results emphasize that visual arts education is more than just a platform for teaching techniques. It serves as a space that fosters emotional development, creative freedom, and the development of positive relationships. Particularly in arts disciplines, the emotional dimension of teaching plays a vital role in motivating students, increasing their engagement, and enriching their overall learning experience.

Introduction

This research aims to examine middle school students' perceptions of the concept of "Visual Arts Teacher" through metaphors. The contributions of visual arts to aesthetic, cultural, cognitive, and personal development are emphasized, and the guiding role of teachers in this process is highlighted. Students' perceptions of teachers are shaped by social norms, personal experiences, and cultural context, and metaphors serve as powerful tools to uncover the deeper meanings of these perceptions. Metaphor analysis helps understand teacher-student interactions in the educational process by revealing how students perceive their teachers through symbolic expressions. These analyses, where teachers are viewed not only as conveyers of knowledge but also as guiding, supportive, and inspiring figures, yield important insights into attitudes, motivation, and engagement levels in the educational process. The rationale for the research is to address the literature gap in this area and contribute to improving the quality of art education. Given the paucity of metaphor-based studies on visual arts teachers, particularly at the middle school level, the aim is to better understand students' perceptions of how they influence their artistic development. This study can contribute both to the development of arts education policies and to the restructuring of teachers' pedagogical approaches.

Method

This study used a qualitative case study design to examine middle school students' perceptions of visual arts teachers through metaphors. The qualitative method allows for an in-depth understanding of individuals' experiences and perceptions. A case study is an appropriate approach for assessing the meanings students ascribe to the concept of teacher within context. The study group consisted of 200 students from four different middle schools. Participants were selected from different grade levels and academic achievement groups to ensure diversity. This increased the richness of the data obtained. During the data collection process, students were asked to complete a sentence such as "A visual arts teacher is like... because..." and were given 15 minutes. This way,

students' metaphorical perceptions of their teachers were obtained. The responses of 180 of the 200 students were considered meaningful and analyzed. The analysis was conducted in three stages: identifying and classifying metaphors, and interpreting the numerical data. Twelve metaphors deemed inappropriate were excluded, and the remaining valid metaphors were grouped under seven conceptual categories based on common themes. These categories provided important clues about how students perceived their teachers.

Findings

The findings of this study reveal that middle school students perceive visual arts teachers not only as imparters of knowledge but also as multifaceted individuals who contribute to their emotional and social development. The metaphors generated by the students, shaped around figures such as "angel," "mother/father," "light," "star," and "psychologist," strongly reflect the value and influence teachers hold on students. The metaphors developed by the students for visual arts teachers were grouped under seven main themes. The distribution of these themes indicates that students largely perceive their teachers as sources of love and closeness (e.g., family members, flowers, hearts), emotional support (e.g., angels, warmth, cotton), and inspiration (e.g., painters, rainbows, Picasso). Furthermore, the description of teachers as guides or leaders (e.g., light, sun, compass) emphasizes students' need for educational guidance and the role they ascribe to teachers in this regard. The use of metaphors associated with knowledge, such as "Google," "book," and "pen," suggests that students also view their teachers as sources of information. Conversely, metaphors such as "psychologist," "oxygen," and "peace" reflect the teacher's emotional impact on students, creating a sense of security and comfort. These findings reveal that arts education is not only a process of acquiring skills and knowledge, but also one that engages students' spiritual worlds and nourishes them emotionally and socially. In this context, visual arts teachers become crucial figures in helping students develop self-confidence, self-expression, and positive attitudes toward school. In conclusion, the metaphors developed by students offer powerful insights into the nature of the teacher-student relationship and the multifaceted impact of arts education. It can be argued that educational policies and teacher training programs should be structured with the understanding that teachers should not only impart knowledge but also be individuals who guide, support, and inspire.

Discussion, Conclusion and Recommendations

This study examined middle school students' metaphors for visual arts teachers, and found that teachers are perceived not only as individuals who teach lessons but also as sources of love, compassion, guidance, and inspiration. Students described their teachers with metaphors such as "angel," "mother/father," "painter," "a good person," and "friend," strongly reflecting the emotional dimension of the teacher-student relationship. Students viewed their teachers as both a source of knowledge and a figure who provides emotional support. Participation was highest among 7th and 8th graders, indicating that artistic awareness and abstract thinking skills develop with age. The participation rate of girls was higher than that of boys, which may be explained by the difference in interest in art classes. The findings indicate that art education not only fosters technical skills but also contributes to students' emotional and social development. However, the study was conducted in a limited number of schools, limiting the generalizability of the findings. Furthermore, abstract expressions such as metaphor production may differ depending on students' language skills. In this context, the following recommendations can be made: Teacher-student relationships should be strengthened in art education processes. Visual arts courses should be structured to address not only skills but also the inner world of the student. Similar studies should be conducted in different regions and schools with larger samples, and the cultural and socioeconomic impacts of teachers' perceptions should be examined. This study highlights the multifaceted impact of visual arts teachers on students, highlighting the importance of art education.

Etik Kurul Kararları / Ethics Committee Decisions

Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur.

In this study, all the rules specified in the "Higher Education Institutions Scientific Research and Publication Ethics Directive" were followed.

Çatışma Beyanı / Conflict Statement

Bu makalenin araştırması, yazarlığı ve yayınlanmasında yazarlar eşit düzeyde katkıda bulunduklarını beyan etmiştir. Yazarlar arasında bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

The authors declare that they contributed equally to the research, authorship, and publication of this article. There is no conflict of interest among the authors.

Yayın Etiği Beyanı / Publication Ethics Statement

Bu makalenin planlanmasından, uygulanmasına, verilerin toplanmasından verilerin analizine kadar olan tüm süreçte “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir. Bu araştırmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır. Bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir.

In the entire process from the planning and implementation of this article to the collection and analysis of data, all the rules specified in the “Directive on Scientific Research and Publication Ethics of Higher Education Institutions” were followed. None of the actions specified under the second section of the Directive, “Actions Contrary to Scientific Research and Publication Ethics”, were carried out. In the writing process of this research, scientific, ethical and citation rules were followed; no falsification was made on the collected data. This study has not been sent to any other academic publication environment for evaluation.